

O biskupovi obecně

Biskup navazuje na apoštolskou autoritu

Postava biskupa vytváří spolu s Evangeliiem, Eucharistií a Božím lidem základní konstituční prvky církve[1]. Mají povahu nábožensko-společenskou, takže je možné je právně uspořádat, vědecky zkoumat a současnými mediálními prostředky o nich referovat, nicméně jsou založeny z autority zakladatele, která má přesašnou povahu: Ježíš Kristus sám hlásal Evangelium, ustanovil Eucharistii, povolal a ustanovil apoštoly a utvořil církev jako Boží lid.

Biskupové v církvi tedy navazují na apoštolskou autoritu. Jsou ve své diecézi zodpovědnými za hlásání Evangelia a svátostný život Božího lidu. K tomu potřebují celou řadu spolupracovníků z řad kněží, řeholníků i řeholnic a laiků. Současně je biskup začleněn do sboru biskupů (collegium episcopale)[2], jenž vytváří vnitřní jednotnou strukturu univerzální církve. Účinným činitelem a reprezentantem této jednoty sboru biskupů je římský biskup, jenž je nástupcem apoštola Petra. Vedle této podvojně relace uvnitř církve reprezentuje biskup svou církev před občanskou společností ve své zemi, v rámci biskupského sboru přebírá reprezentaci celé církve papež. Nakolik tedy církev žije v občanské společnosti, v mezích své kompetence se biskup vyjadřuje k dění ve své zemi.

Úkon výběru a jmenování biskupa má svá přesná, během staletí vytvořená a vyzkoušená pravidla. Možné kandidáty předkládá nejvyšší autoritě v církvi, Svatému otci, dnes už nikoliv světská, ale církevní autorita (biskupové církevní provincie)[3]; papež otevře v rámci patřičného úřadu své kurie (kongregace pro biskupy) proces vedoucí nakonec ke jmenování biskupa.

Kandidát se stává biskupem okamžikem biskupského svěcení, tedy v rámci posvátné liturgie, neboť služba Evangeliu, Eucharistii a Božímu lidu je předávána darem Ducha Svatého uděleným formou svátostného svěcení. Poté se ujme kanonického vedení své diecéze[4]. Jeho úkol je odnepaměti znázorňován poetickým obrazem dobrého pastýře, který se stará o svěřené ovce do té míry, že je ochotný za ně položit život (srov. Jan 10,11).

R. D. ThLic. Prokop Brož, Th.D.
děkan KTF UK

[1] Dokumenty II. vatikánského koncilu, Dekret o pastýřské službě biskupů v církvi Christus Dominus, čl. 11.

[2] Dokumenty II. vatikánského koncilu, Dogmatická konstituce o církvi Lumen gentium, čl. 23.

[3] Srov. Dokumenty II. vatikánského koncilu, Dekret o pastýřské službě biskupů v církvi Christus Dominus, čl. 20.

[4] Kodex kanonického práva, kán. 382 §3.